

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕДИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **«Медицина»**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 4**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2024-2025**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **курс історії України, краєзнавства загальноосвітньої середньої школи**

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх
Керівник освітнього компонента: Демочко Ганна Леонідівна
email: hl.demochko@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент спрямований на отримання знань з історії та сьогодення рідного краю, ознайомлення здобувачів вищої освіти з інших областей з історико-культурними особливостями регіону навчання, виховання любові до рідної землі. Багатогалузєвість краєзнавства визначає його тісний взаємозв'язок з різними науковими знаннями, зокрема з медициною. Зважаючи на професійну орієнтацію здобувачів вищої освіти, у програмі курсу враховано вивчення його органічної складової – медичного краєзнавства, яке розглядається як галузь краєзнавчої науки, що вивчає історію й сучасний рівень розвитку медицини, охорони здоров'я та фармації краю в усіх його проявах. Ознайомлення з медичним краєзнавством проводиться з дотриманням загальнонаукових та конкретно-історичних методів, формуючи цілісне уявлення про процес розвитку всіх складових охорони здоров'я даної місцевості.

МЕТА КУРСУ: виховання національної гідності, формування у майбутніх громадян національної самосвідомості через любов до рідного краю, відродження історичної пам'яті – чинників, без яких неможливий духовний розвиток нації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
2. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
3. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
4. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
5. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Вступ до краєзнавства. Історія краєзнавчого руху.
2. Харків від заснування до початку XX ст.
3. Харків у 1917-1945 рр.
4. Харків за післявоєнної доби (1945–1991).
5. Харків у роки незалежності.

Перелік тем практичних занять (22 год.):

1. Історія краєзнавчого руху.
2. Заснування м. Харкова. Основні етапи розвитку регіону в XVII-XIX ст.
3. Революційні події 1917-1921 рр. у Харкові. Розвиток охорони здоров'я в Харкові у міжвоєнний період (1919-1941 рр.).
4. Післявоєнне відновлення і розвиток народного господарства. Медична допомога населенню міста у 1950-ті-1980-ті рр.
5. Соціально-економічний розвиток міста у добу незалежності. Медична допомога у Харкові на сучасному етапі.

Перелік тем самостійної роботи студента (88 год.)

1. Поняття «краєзнавство». Галузі краєзнавства та роль медичного краєзнавства у вихованні здобувачів вищої освіти.
2. Функції та завдання краєзнавства. Методика краєзнавчих досліджень.
3. Історія краєзнавчого руху.
4. Краєзнавство сьогодні. Діяльність Національної спілки краєзнавців України.
5. Заснування м. Харкова. Основні етапи розвитку регіону в XVII-XIX ст.
6. Організація охороноздоровчої справи у місті на початку XVIII ст.
7. Розвиток охорони здоров'я у пореформені часи (60-ті роки XIX ст. – 1917 р.)
8. Революційні події 1917-1921 рр. у Харкові.
9. Харків – столиця радянської України.
10. Розвиток охорони здоров'я в Харкові у міжвоєнний період (1919-1941 рр.)
11. Харківські медики під час Другої світової війни.
12. Післявоєнне відновлення і розвиток народного господарства.
13. Суспільно-політичне життя у 50-80-ті рр. XX ст.
14. Відбудова лікувально-профілактичної мережі. Медична допомога населенню міста у 1950-ті-1980-ті рр.
15. Соціально-економічний розвиток міста у добу незалежності.
16. Культура, освіта і наука.
17. Харків як SMART-CITY.
18. Медична допомога у Харкові на сучасному етапі.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, проблемно-орієнтоване навчання; метод кейсів; розповідь; робота в групах, евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод, ділові ігри.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за семестр становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Залік.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи краєзнавства: підручник для студ. вищ. навч. закл. / М-во освіти і науки України, Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, Нац. спілка краєзнавців; за ред. О.П. Реєнта. – Х., 2015. – 328 с.
2. Лісовий В. Історія охорони здоров'я в Харкові / В. Лісовий, І. Робак. – Харків : ХНМУ, 2008. – 178 с.
3. Жванко Л. Краєзнавство: Конспект лекцій (для студентів усіх курсів денної і заочної форм навчання напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства», 6. 030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент») / Авт.: Жванко Л. М.; Харк. нац.. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 163 с.
4. Робак І.Ю., Демочко Г.Л. Охорона здоров'я першій столиці радянської України (1919-1934 рр.). – Х. : Колегіум, 2012. – 260 с.
5. Робак І. Ю. Харківська охорона здоров'я в післявоєнний період (1945–1991 рр.) / І. Ю. Робак, В. Г. Ільїн. – Харків : Колегіум, 2018. – 344 с.

Завідувачка кафедри філософії та суспільних наук

Катерина КАРПЕНКО